

Anteckningar – arbetsgrupp UBit 2025-03-07

Möte via MS Teams

Deltagande	
Eric Åkerlund	VGR
Christian Bohlin	VGR
Lars Carlén	Fyrbodalsregionen
Susanne Borssén Josefsson	Boråsregionen
Mattias Karlsson	Länsstyrelsen
Bengt Ericson	Coompanion Skaraborg
Mikael Carlsson Kerstell	Byanätsforum
Adjungerade	
Tom Nordahl	Trollhättan Energi
Sofia Hellberg	VGR
Erik Larsson	Region Värmland

Agenda

Tid	Agendapunkt
09:00 - 10:00	Streemi. Tankarna och utmaningarna kring varför tre kommuner startar en ny egen KO. Tom Nordahl, Trollhättan.
10:00 - 10:20	Bordet runt
10:20 - 10:30	Paus
10:30 - 11:30	Region Värmland om hur de jobbar med bredbandskoordinering. Dessutom diskussion om hur VGR och regionerna i Mellansverige kan jobba tätare ihop inom bredbandsområdet. Erik Larsson, Region Värmland
11:30 - 12:00	Beredskap och resiliens inom bredband. Thomas Björkstål, Netwest

Anteckningar

- Bordet runt
 - Sofia Hellberg, infrastruktur- och kollektivtrafikchef på VGR, presenterade sig eftersom hon var med för första gången.
 - Eric
 - Uppkoppling på tåg. Utredningen står stilla just nu på grund av upphandlingstekniska skäl. Ska komma igång igen inom kort.
 - Vakanser i UBit just nu från GR och Skaraborg. Arbete pågår med att hitta ersättare till Anders Kopp som gått i pension och Per Kronberg som fått annan tjänst.
 - Eric och IKN:s ordförande ska hålla ett pass på SSNf:s årskonferens om samverkan mellan politik och tjänstepersoner den 25/3. Berätta om bredbandsutvecklingen i Västra Götaland och hur vi har lyckats så bra.

- Bengt
 - Coompanion har fortfarande löpande rådgivningsverksamhet och förvaltning
 - Nya krav på ekonomiska föreningar om redovisningar till Bolagsverket. Från sommaren 2026 kommer alla deras årsredovisningar att vara offentliga.
- Lars
 - Digitaliseringsamarbete inom Fyrbodalen efter lång tids stiltje, SIDU.
 - SGSI på gång inom räddningstjänsten. Vore intressant att få med dem på kommande möte med UBit!
- Mikael
 - Projektet via Jordbruksverket tar slut nu. Föreningen lever ändå vidare. Idag nästan 200 medlemsföreningar. Ca 65 000 anslutningar. Ekonomin framöver är en viktig och svår punkt, letar efter mer finansiering. Har en bas, men den är låg.
 - Hade nätverksmöte i Skara. Pratade om försäkringar och bredbandsstöd.
 - Jobbar med försäkringsfrågan. Många fiberföreningar har en grundläggande försäkring om rättsskydd mm, men ingen för sitt nät. Det är ofta ett medvetet val, de tycker att de har tillräckligt bra ekonomi för att klara skador som är ganska ovanliga och inte så dyra att åtgärda.
 - Har dialog med PTS kring ett projekt om motståndskraft och uthållighet. Återkommer om det på kommande möte. Även samverkan med stadsnäten.
- Susanne
 - Har träffat många fiberföreningar tillsammans med Fredrik Nilströmer. Diskuterat vita fläckar, det är svårt att få engagemang på flera håll, men bättre på andra. Möten fyra gånger per år i gruppen.
- Sofia
 - Sofia vill tanka av vad EÅ gör i UBit-gruppen och mycket annat.
 - Sara-Maria kommer i oktober. EÅ kommer att finnas till hands på en liten timtjänst till dess och en tid efter.
- Streemi, Tom Nordahl. Varför starta egen kommunikationsoperatör?
 - Streemi finns i Strömstad, Trollhättan och Uddevalla
 - Trollhättan Energi hade ett KO-avtal som höll på att gå ut. De gjorde en utredning med 3 alternativ: behålla extern KO, vara egen KO eller samarbeta med andra, man valde det sista alternativet eftersom man såg fördelar med att ta över KO-rollen själva.
- Bredbandskoordinering i Värmland, Erik Larsson
 - Region Värmland bildades som ett kommunalförbund 2001. Beslut skulle fattas i konsensus. Ett indirekt parlament med 16 kommuner. 1 januari 2019 blev Landstinget sammanslagen med kommunalförbundet till nuvarande Region Värmland.
 - I bredbandsfrågor gjordes en gemensam upphandling av bredband med hjälp av Rosengrenspengarna, men pengarna räckte inte till. Befolkningen är utspridd och gles. Man byggde ut med ADSL. Teracom vann upphandlingen och byggde ut i 150 orter. Klar ADSL-utbyggnad 2007, sedan tyckte man att jobbet var slutfört. 2011-2012 började man förstå att arbetet inte var klart. Flera kommuner tog initiativ till att bygga fiber med hjälp av byNet. Det var enda sättet att få till en utbyggnad på landsbygden. Kommunerna ville jobba själva, inte ha hjälp eller styrning av regionen. Men regionen sökte 2012 EU-stöd för att bygga kommunsammanbindande förbindelser. Vissa kommuner byggde själva med hjälp av sina stadsnät, andra sökte samarbete med marknadsaktörer. Av 16 kommuner är det 8 som har inriktning att driva i stadsnät och de samarbetar via Mittnät. De övriga jobbar med Global Connect eller Telia.
 - Det har blivit allt svårare att jobba med kommunerna i en gemensam grupp. Den regionala gruppen har inte varit aktiv på ett antal år, det har varit svårt att sätta ihop

en agenda som är intressant för alla. Istället bjuder Erik in till tematiska möten där kommunerna är med om de själva vill. Mötena är digitala, vilket ger bättre närvaro. Särskilt möten om PTS-stödet har varit välbesökta. Det har varit möte fyra halvdagar per år.

- Fiberutbyggnaden har gått in i en ny fas. Det handlar nästan bara om efteranslutningar. Flera kommuner har tagit bort sin bredbandssamordnare. Funktionen kanske finns kvar som en deltidsarbetsuppgift på IT-chef eller samhällsbyggnadschef. Erik jobbar bilateralt med kommunerna när det behövs.
- Betydelsen av mobilnäten växer kraftigt. Det är en svårare fråga eftersom kommunerna inte är inblandade i den på samma sätt.
- Värmland tittar på om man ska ha en regional finansieringsmodell liknande VGR. Kommunerna förstår problemen med dålig täckning och kan i vissa fall gå in med stöd, men det är inte så politiskt intressant eftersom det inte är så många som saknar tillgång idag.
- PTS var på besök i Värmland vecka 5 på eget initiativ. Regionen tog på sig att arrangera och koordinera en mängd aktiviteter under veckan och kommunerna var också delaktiga i planeringen.
- Bredbandssamverkan Mellansverige. För 7-8 år sedan tyckte Erik och koordinatörerna i Örebro och Västmanland att det var bra att kunna prata ihop sig ibland. Man skrev ett PM till alla direktörer att de ville ha en samverkan mellan regionerna utan att formalisera på samma sätt som RSS. En lösare modell upplevdes bättre utan byråkrati och formalia och det gick bra. Man satte upp ett antal punkter som man ville samverka kring. Tex finansiering, bevakning av nationella frågor mm. De tänkte också att det skulle bli lättare att påverka nationella aktörer om man var 6 regioner tillsammans. Man kunde också dela resurser och hjälpa varandra inom områden där man var duktig. Man träffas fysiskt fyra gånger per år, men också digitalt varje tisdag kl 14-16. Numera är även Region Stockholm med, så nu är man sju. Man rapporterar inte till någon utan jobbar fritt.
- Man har fått stöd från Tillväxtverket för att jobba med mobiltäckningsfrågorna. Samarbetet har blivit etablerat hos PTS och har blivit känt.
- Norrland har tagit efter och skapat sin egen samverkan och i söder finns RSS. Om VGR skulle gå med någonstans så är det naturligt att det skulle bli i Mellansverige.
- Värmland har drivit frågan om att få ut operatörsspecifik mobiltäckningsdata från PTS. Fick nej av dem, men överklagade till Kammarrätten och fick rätt.
- En operatör är dominerande för ytan och kommunerna i Värmland.
- Det går inte att lita på operatörernas täckningskartor. Det har Erik diskuterat med PTS, men det blir ingen verkstad. Mycket för att man inte vet det exakta användningsfallet och inte heller vilken operatör det handlar om. Regionen vill ta fram mer exakt data om vad och var problemen är.
- PTS var till en början positiva till att dela med sig och gjorde en rättsutredning. Den jurist som hade haft hand om frågan slutade och då tog det stopp. Chefsjuristen sa nej, kanske för att det är enklast och de inte riskerar att göra fel. Men det framgick att PTS ville att saken skulle överklagas för att få en dom på vad som var rätt och fel. Region Värmland framhärddade också att de behövde datan för att kunna göra sitt arbete på rätt sätt. Inte minst för att kanske kunna sjsätta ett regionalt stöd. Kammarrätten dömde till Region Värmlands fördel. Men sekretessen överförs till regionen om man får ut datan och det bör kunna gälla även om regionen delar vidare till kommunerna. Vi kanske inte kan dela själva rådatan, men istället visa skärmbilder och skriva ut pdf:er.
- Beredskap och resiliens inom bredbandsområdet. Thomas Björkstål
 - SISG är beredskapsorganisationen för bredbandsnät i Sverige. Motsvarighet till NTSG för mobiloperatörerna. Netwest har ansvaret för SISG i Västra Sverige, där Västra Götaland och Halland ingår.

- Det är lag på att vara med i NTSG för mobiloperatörerna och det kommer att bli likadant för nätägarna i SISG.
- Netwest har beredskapsmaterial utplacerat på många ställen i området. Man har också en personell organisation, tekniker som är utbildade för att laga fiberkablar i fält. Man har nyligen gjort en två dagars övning för att testa detta på riktigt.
- Det finns även reservkraftverk att placera ut i landet. I Västra Götaland finns de på flera ställen med tillhörande bränsletankar. Det finns även reservnodhus att sätta upp om något befintligt skulle sluta fungera. I regionen finns en stab med personer som kan hjälpa till vid kris och krig. Netwest kommer att komma ut till kommunalförbunden för att kunna få hjälp med personal om det behövs mer i andra delar av länet.
- Är utpekade resurser krigsplacerade inom organisationen? Nej, alla är krigsplacerade på sin arbetsplats. Detta krockar med andra behov. Inte bara detta utan även med hemvärdet.
- Övriga frågor
 - Christian Bohlin har varit i MWC med 110 000 deltagare. Den viktigaste frågan var att Europa måste tänka på sig själva i större utsträckning. Mycket hype kring AI. Nu börjar det hända mycket kring NTN, dvs mobilstationer i lågt flygande satelliter för täckning i glesbygden. Kommer nog att bli riktigt användbart runt 2030.

Vid anteckningarna
Eric Åkerlund